2.4 Gemeentearchief Rijswijk

Het onderzoeksgebied lag in de Tweede Wereldoorlog in de gemeente Rijswijk.

Er is in het gemeentearchief gezocht naar de volgende stukken:

- De luchtbeschermingsdienst
- Aangetroffen/geruimde ontplofbare oorlogsresten
- Oorlogsschaderapporten

Naar de volgende informatie is gezocht, indien het vooronderzoek conflictperiode daar aanleiding toe gaf:

- Ruimingen van verdedigingswerken
- Politie- en brand(schade)rapporten
- Vliegvelden (als in de nabijheid van het onderzoeksgebied een vliegveld aanwezig was)
- De naoorlogse omnummering van woningen: indien er sprake is van meldingen van oorlogshandelingen bij adressen waarvan de specifieke locatie niet bekend is.

Bij het Stadsarchief Delft zijn de volgende inventarisnummers geraadpleegd:

Archief van de luchtbeschermingsdienst, 1939-1945. Toegang 53.	Periode
1-11 – Ingekomen en minuten van uitgaande stukken.	1940-1942
13-28 – Ingekomen en minuten van uitgaande stukken.	1941-1945
31-32 – Ingekomen stukken van gemeenten, instanties en bedrijven.	1940-1942

Gemeentebestuur van Rijswijk, (1909) 1918-1945 (1951). Toegang 704.	Periode
9 – Notulen van de vergaderingen van de gemeenteraad.	1940-1941
278-283 – Stukken betreffende organisatie en taakuitvoering van de brandweer.	1940-1945
299-302 – Stukken betreffende bouw en onderhoud van bruggen.	1940-1943
1099 – Stukken betreffende opgave aan Staatsbosbeheer van schade aan bossen.	1945
1276-1280 – Stukken betreffende declaratie van kosten wegens verrichtingen voor, en vorderingen door de bezetter.	1941-1945
1293-1297 – Stukken betreffende uitvoering van de politietaak.	1940-1945
1756 – Stukken betreffende de opruiming van defensieve werken op verkeerswegen.	1945
2153 – Stukken betreffende toezicht op de uitvoering van herstelwerkzaamheden.	1945
2400 – Staten met opgave van door Rijswijkers aan de Weermacht verrichtte diensten en geleverde goederen.	1940-1941

Gemeentewerken Rijswijk, 1906-1984. Toegang 710.	Periode
334 – Correspondentie betreffende mobilisatie en Weermacht.	1940-1950
420 – Opgaven van gevallen van oorlogsschade aan particuliere eigendommen.	1940

Gemeentewerken Rijswijk, 1906-1984. Toegang 710.	Periode
440 – Huisnummering en straatnaamgeving: stukken betreffende wijzigingen.	1942-1950
445-447 – Opgaven van gevallen van oorlogsschade aan particuliere eigendommen.	1941-1951
1256-1257 – Stukken betreffende het herstel van bruggen en wegen in Sion.	1946-1949 1951-1954 1956-1957 1964
1325 – Stukken betreffende huisnummering van percelen van A t/m Z en algemeen.	1950-1978
1375 – Stukken betreffende militaire graven.	1951-1976

Gemeentepolitie Rijswijk, 1916-1994. Toegang 766.	Periode
105 – Dagboeken: januari 1940 – 17 juli 1940.	1940
106 – Dagboeken: 18 juli 1940 – december 1940.	1940
107 – Dagboeken: januari 1941 – 30 mei 1941.	1941
108 – Dagboeken: 30 mei 1941 – 28 september 1941.	1941
111 – Dagboeken: 7 september 1942 – 8 februari 1943.	1942-1943
115 – Dagboeken: 30 mei 1944 – 22 november 1944.	1944
116 – Dagboeken: 23 november 1944 – 24 maart 1945.	1944-1945
117 – Dagboeken: 25 maart 1945 – 18 oktober 1945.	1945
199-208 – Processen-verbaal.	1940-1945
617 – Correspondentie omtrent het militair gezag.	1945
815 – Brandrapporten.	1945

Gemeentebestuur van Rijswijk, (1938) 1946-1978 (1995). Toegang 767.	Periode
1261 - Stukken betreffende herstelwerkzaamheden van oorlogsschade aan bruggen.	1946-1959
1524-1526 – Sloop van bunkers en barakken.	1953-1956 1976
2365 – Sion: stukken betreffende oorlogsschade aan bruggen en wegen en restauratiemogelijkheden.	1945-1946
2379 – Stukken betreffende vergoeding van oorlogsschade aan rooms-katholieke scholen in de gemeente.	1944-1960
2658-2659 – Stukken betreffende financiële bijdrage bij herbouw van door oorlogsgeweld getroffen woningen.	1946-1959
2665 - Stukken betreffende opruimen van militaire objecten uit oorlog.	1946-1952

Werkgroep Rijswijk in de Tweede Wereldoorlog, 1987-1991. Toegang 793.	Periode
1-6 - Verslagen van interviews en correspondentie met personen, woonachtig te Rijswijk gedurende de Tweede Wereldoorlog, met documentatie.	1987-1991

De Luchtbeschermingsdienst was tijdens de Tweede Wereldoorlog onder andere verantwoordelijk voor het geven van luchtalarm bij bombardementen, het controleren van verduisteringsmaatregelen en het opnemen van schade na uitgevoerde bombardementen en vliegtuigbeschietingen. Er zijn in het gemeentearchief documenten van de Luchtbeschermingsdienst aanwezig.

In het onderstaande overzicht zijn gegevens met betrekking tot oorlogsschade opgenomen. De vetgedrukte vermelding heeft betrekking op het onderzoeksgebied.

Datum	Gebeurtenis (bron: gemeentearchief Rijswijk, toegangen: 710, 766 en 767)	Relevant	Motivatie	Document-code
10 mei 1940	Schade ontstaan aan de percelen I.487 en I.207 in de buurtschap Sion als gevolg van gevechtshandelingen. (bron: toegang 710, inventarisnr. 445)	Nee	De exacte locaties kunnen niet worden herleid.	GA-0603-710-445-046
10 mei 1940	Schade aan het perceel I.498 te Sion als gevolg van oorlogshandelingen. (bron: toegang 710, inventarisnr. 445)	Nee	De exacte locatie kan niet worden herleid.	GA-0603-710-445-131
10 mei 1940	A.J. Dekker, Haantje 34F te Rijswijk, heeft schade geleden doordat een vliegtuig tussen een complex glas is gevallen. (bron: toegang 704, inventarisnr. 1262 en toegang 710, inventarisnr. 420)	Nee	De locatie ligt buiten de begrenzing van het onderzoeksgebied.	GA-0603-710-420-54 / GA-0603-704-1262-19
10 mei 1940 - 15 mei 1940	Schade aan het perceel Haantje 36a te Rijswijk als gevolg van oorlogshandelingen in de periode 10-15 mei 1940. (bron: toegang 710, inventarisnr. 445)	Nee	De locatie ligt buiten de begrenzing van het onderzoeksgebied.	GA-0603-710-445-112
10 mei 1940 - 15 mei 1940	Schade aan het perceel Haantje 36b te Rijswijk als gevolg van oorlogshandelingen in de meidagen van 1940. (bron: toegang 710, inventarisnr. 420)	Nee	De locatie ligt buiten de begrenzing van het onderzoeksgebied.	GA-0603-710-420-59
20 juli 1941	Afgelopen nacht heeft er een bominslag plaatsgevonden in de tuin van perceel Sion 38a. (bron: toegang 766, inventarisnr. 108)	Nee	De exacte locatie kan niet worden herleid.	GA-0603-766-108-07
20 juli 1941 - 21 juli 1941	Schade aan de percelen Haantje 38a en 38b te Rijswijk door het inslaan van vliegtuigbommen in de nacht van 20 op 21 juli 1941. (bron: toegang 710, inventarisnr. 445)	Nee	De locaties liggen buiten de begrenzing van het onderzoeksgebied.	GA-0603-710-445-047
14 juni 1946	**De bruggen in de buurtschap Sion hebben tijdens de Tweede Wereldoorlog veel schade geleden. (bron: toegang 767, inventarisnr. 1261)**	**Ja**	**Er liggen bruggen in onderzoeksgebied Sion.**	**GA-0603-767-1261-3**
3 september 1946	Uitvoering van een plan tot herbouw van de door oorlogsgeweld verwoeste woning aan het Haantje 37b te Rijswijk. (bron: toegang 710, inventarisnr. 447)	Nee	De exacte locatie kan niet worden herleid.	GA-0603-710-447-04

2.5 Nieuwsberichten

2.5.1 AVG bedrijfsarchief, internet en Koninklijke Bibliotheek

De collectie ontplofbare oorlogsresten gerelateerde nieuwsberichten in het AVG bedrijfsarchief, alsmede het internet en de oude krantencollectie van de Koninklijke Bibliotheek te 's-Gravenhage, zijn geraadpleegd. Er zijn geen berichten gevonden die betrekking hebben op het onderzoeksgebied.

2.6 Explosieven Opruimingsdienst Defensie

2.6.1 Collectie ruimrapporten

De Explosieven Opruimingsdienst Defensie (EODD) houdt sinds 1970 meldingen van aangetroffen ontplofbare oorlogsresten bij. Deze meldingen zijn tot 1992 als melding opdracht en ruim rapport (MORA) en na 1992 als uitvoeringsopdracht (UO) gearchiveerd. AVG heeft het overzicht van relevante MORA's en UO's van de gemeente Rijswijk opgevraagd. Er zijn in dit overzicht meldingen van het onderzoeksgebied te Sion geregistreerd. Op basis van de locatiebeschrijvingen zijn de ruimrapporten geselecteerd en opgevraagd. Deze documentatie is bestudeerd. De onderzoeksresultaten zijn in de volgende tabel weergegeven. De vermeldingen zijn niet van belang voor het bepalen van een afbakening en zijn derhalve niet opgenomen in de gebeurtenissentabel in hoofdstuk 3.

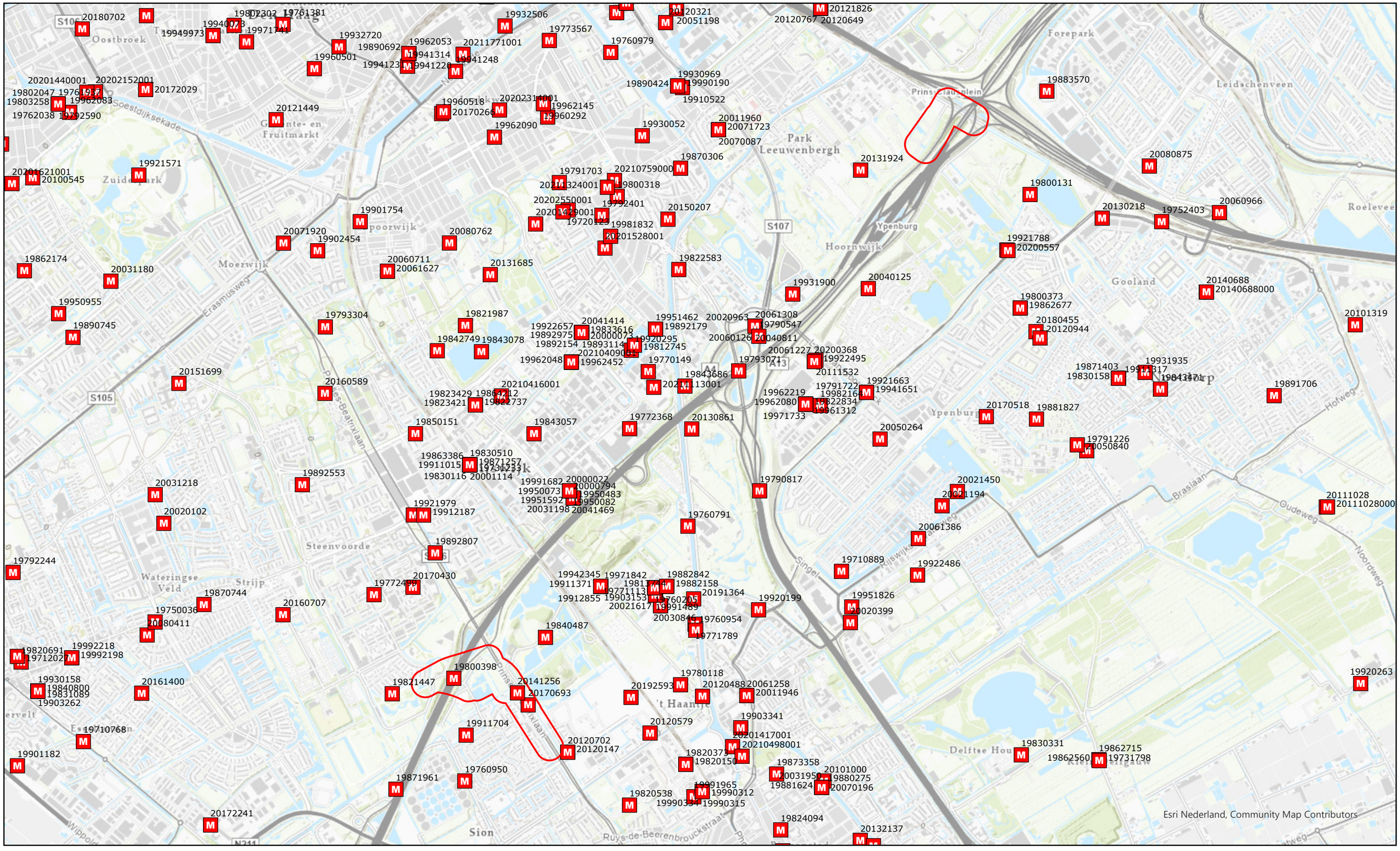
MORA / UO	Locatie	Vondst	Relevant	Motivatie
19800398	**Bij de Van Rijnweg/Polderweg, Rijswijk**	**Een HESH (High-explosive squash head), 105 mm, zonder ontsteker.**	**Ja**	**De kruising Van Rijnweg-Hoekpolderweg te Sion ligt in onderzoeksgebied Sion.**
20120147	't Haantje 21, Rijswijk	Een oefengranaat, 81 mm mortier (Mle 1932) met restant ontsteker (Fr)	Nee	De locatie ligt buiten de begrenzing van het onderzoeksgebied.
20120702	't Haantje 21, Rijswijk	Een staartstuk en een geweergranaat P40	Nee	De locatie ligt buiten de begrenzing van het onderzoeksgebied.
20141256	**Hazepad / Prinses Beatrixlaan, Rijswijk**	**Een brisantgranaat, 25 ponder, met restant ontsteker (verschoten)**	**Ja**	**De locatie ligt binnen de begrenzing van onderzoeksgebied Sion.**
20170693	**Prinses Beatrixlaan, Rijswijk**	**Een rookgranaat, 8 cm mortier (D) (verschoten)**	**Mogelijk**	**De Beatrixlaan te Sion ligt gedeeltelijk binnen de begrenzing van onderzoeksgebied Sion.**

Op de volgende pagina is een kaart weergegeven met de MORA's/UO's.

2.6.2 Collectie mijnenkaarten

De collectie mijnenveldkaarten van de EODD is in kader van dit vooronderzoek geraadpleegd. Dit geldt ook voor de collectie mijnenveld leg- en ruimrapporten. Er lagen geen gedocumenteerde mijnenvelden in het onderzoeksgebied. Er waren in het onderzoeksgebied geen op landmijnen verdachte gebieden aanwezig.

EODD ARCHIEF

LEGENDA

Onderzoeksgebied

Inzet van de EODD

0 250 500 1.000 1.500 2.000 Meter

N

2.7 Nederlands Instituut voor Militaire Historie

Het Nederlands Instituut voor Militaire Historie (NIMH) in Den Haag beheert collecties over de geschiedenis van de Nederlandse krijgsmacht in binnen- en buitenland vanaf de Tachtigjarige Oorlog tot heden. In dit archief is een groot aantal collecties met betrekking tot de Koninklijke Luchtmacht, Landmacht en Marine ondergebracht.[5]

2.7.1 Collectie Duitse verdedigingswerken

De collectie 'Duitse verdedigingswerken en inundaties van Nederlands grondgebied in de oorlog / rapporten van militaire aard vanuit bezet Nederland aan Bureau Inlichtingen Londen', ook wel bekend als de 575-serie, is opgebouwd uit inlichtingenrapporten, plattegronden en verordeningen van zowel de Duitse bezettingsmacht als van het verzet / Bureau Inlichtingen te Londen. Deze zes meter lange collectie bestaat onder andere uit inlichtingen van de illegaliteit, kaarten van inundaties, gegevens betreffende Duitse mijnenvelden, Britse en Duitse kaarten, telegrammen en Duitse voorschriften.

De volgende inventarisnummers zijn geraadpleegd:

Collectie 'Duitse verdedigingswerken en inundaties van Nederlands grondgebied in de oorlog / rapporten van militaire aard vanuit bezet Nederland aan Bureau Inlichtingen Londen'. Toegang 575	Inventarisnummer
Rapporten met inlichtingen (JA serie 201-300) – JA 203, 210, 282.	26
Rapporten met inlichtingen (JA serie 301-400) – JA 322, 358, 360, 375, 379, 380, 387, 390.	56
Rapporten met inlichtingen (JA serie 401-569) – 401, 474, 521, 522, 524.	58
Datum: 21-06-1944; Schaal/code/blz.: A 286; Serie/nummer: Molen; omschrijving: Locatie van verdedigingswerken in het oostelijk gedeelte van het Westland (tussen Rijswijk, Delft, Schipluiden, Honselersdijk en De Lier), waaronder inundatievelden, Panzer Abwehr Geschütz (PAG) opstellingen, mitrailleurnesten, mijnen- en palenvelden, (artillerie)stellingen en een radiostation.	232
Datum: 16-04-1945; Schaal/code/blz.: 361; Serie/nummer: Kroon; omschrijving: Locatie van verdedigingswerken tussen Rijswijk en Delfgauw, waaronder bunkers, versperringen, een tankgracht en asperges [NB palenvelden].	244
Datum: 19-04-1944; Schaal/code/blz.: GB/6193/44; Serie/nummer: A 216 molen; omschrijving: Plattegrond van Rijswijk met de fabriek van de FA. Pander en Zonen waar vliegtuigonderdelen worden vervaardigd.	392
Datum: 01-06-1944; Schaal/code/blz.: GB/6834/44; omschrijving: Bericht betreffende troepensterkte in Voorburg, Rijswijk, Wassenaar en Voorschoten.	404
Datum: 07-04-1944; Schaal/code/blz.: GB/ 116/44; omschrijving: Troepensterkte: vestigingen te Den Helder, legering te Alkmaar, Heiloo, Bergen, Voorburg, Rijswijk en Bilthoven met schets.	426
Datum: 15-12-1944; Schaal/code/blz.: E/783/44; omschrijving: Inlichtingen betreffende startbanen voor V-wapens te Scheveningen, Wassenaar en Rijswijk, van de Bureau inlichtingen der Nederlandsche regering te Maastricht.	495
Datum: november 1944; Schaal/code/blz.: E/235/45; omschrijving: Inlichtingen betreffende V-1 startbanen bij Wassenaar en Rijswijk, van de Bureau inlichtingen der Nederlandsche regering te Maastricht.	498
Datum: 02-01-1945; Schaal/code/blz.: E/164/45; omschrijving: Bericht betreffende luchtaanvallen op Den Haag, Rijswijk en Hardinxveld en V-2 lanceringsposities (met tekening), van het Bureau inlichtingen der Nederlandsche regering.	503

[5] Bij het NIMH is de collectie 492 ondergebracht. Het raadplegen van deze collectie is reeds geborgd, doordat AVG standaard de zgn. Groene Serie inzit.

Er zijn in de geraadpleegde inventarisnummers geen relevante vermeldingen met betrekking tot de onderzoeksgebieden aangetroffen.

2.7.2 Gevechtsverslagen en rapporten mei 1940

Deze collectie bestaat uit rapporten, verslagen, dagboeken en tekeningen die door officieren, onderofficieren en manschappen werden ingeleverd bij de Krijgsgeschiedkundige Sectie van het Hoofdkwartier van de Generale Staf. Dit gebeurde in veel gevallen pas in de jaren na de Tweede Wereldoorlog. Deze evaluatieverslagen van de gevechten, die overigens tegenstrijdig kunnen zijn, vormden naast in de Militaire Spectator verschenen artikelen een belangrijke basis voor de 'Groene Serie': het eerste officiële standaardwerk over de strijd in Nederland in de meidagen van 1940.

Er zijn geen relevante inventarisnummers aangetroffen met betrekking tot onderzoeksgebied Sion.

De volgende inventarisnummers zijn geraadpleegd:

Collectie gevechtsverslagen en rapporten mei 1940. Toegang 409.	Inventarisnummer
Gevechtsbericht van de commandant post Kerkbrug Voorburg 1e depot batterij van de 3e depot afdeling 1e luitenant J.A. Carp.	536049
Verslag van de commandant post Kerkbrug Voorburg van de 2e depot batterij van de 7e depot afdeling 1e luitenant H. van der Wal.	536057

Er zijn in de geraadpleegde inventarisnummers geen relevante vermeldingen met betrekking tot onderzoeksgebied Vlietbuurt aangetroffen.

2.7.3 Beeldbank NIMH

De beeldbank van het NIMH bevat een groeiende collectie foto's en andere afbeeldingen uit de collectie van het NIMH, onder andere van de meidagen van 1940. Er is hier gezocht op plaatsnaam. Er zijn geen relevante afbeeldingen met betrekking tot de onderzoeksgebieden voor wat betreft de periode 1940-1945 aangetroffen.[6]

2.8 Provinciaal archief / Militair Gezag

2.8.1 Militair Gezag

Het Militair Gezag was verantwoordelijk voor het dagelijks bestuur van de bevrijde delen van Nederland. In dit archief zijn doorgaans per provincie gegevens over in gemeenten aanwezige ontplofbare oorlogsresten ondergebracht.

[6] Er zijn foto's aangetroffen van een vliegtuigcrash d.d. 29 augustus 1957 die mogelijk betrekking heeft op het onderzoeksgebied. Het betreft de crash van de Republic Thunderstreak met registratienummer TB-2 (P-246) van 315 Squadron (Koninklijke Luchtmacht). Het toestel kwam als gevolg van motorstoring met te grote snelheid neer in de Tedingerbroekpolder, vlakbij de spoorlijn Gouda-Voorburg en de Sint-Bartholomeüskerk aan de Veenweg.

Er is in het provinciaal archief gezocht naar de volgende stukken:

- De luchtbeschermingsdienst
- Aangetroffen/geruimde ontplofbare oorlogsresten
- Oorlogsschaderapporten

2.8.1.1 Militair Gezag Zuid-Holland

Het archief van het Militair Gezag van de provincie Zuid-Holland bevindt zich bij het Nationaal Archief in 's-Gravenhage. Er werd in de inventaris gezocht op de trefwoorden explosieven, mijnen, munitie en bommen. De volgende inventarisnummers zijn geraadpleegd:

Toegang 3.09.34. Archief van het Militair Gezag in Zuid-Holland, 1944-1947. Nationaal Archief 's-Gravenhage.	Datum
43 Stukken betreffende de opsporing en opruiming van mijnen, bommen, munitie en andere explosieven	1945
146 Stukken betreffende de opsporing en opruiming van mijnen, bommen, munitie en andere explosieven	1945
231 Stukken betreffende de opruiming van mijnen, munitie en andere explosieven	1945
282 Stukken betreffende het in kaart brengen van mijnenvelden en het opruimen van explosieven	1945
361 Stukken betreffende de opsporing en opruiming van mijnen, bommen, springstof en andere explosieven	1945
465 Stukken betreffende de opsporing en opruiming van mijnen, bommen, springstof en andere explosieven	1945
529 Stukken betreffende de opruiming van mijnen, munitie en andere explosieven	1945
575 Stukken betreffende de opruiming van mijnen, munitie en andere explosieven	1945

Toegang 2.13.25. Archief van het Militair Gezag in Zuid-Holland,. Nationaal Archief 's-Gravenhage.	Datum
1567 Stukken betreffende de opsporing en ruiming van mijnen en andere explosieven	1944 - 1945

Er zijn in de geraadpleegde inventarisnummers geen relevante vermeldingen met betrekking tot de onderzoeksgebieden aangetroffen.

2.9 Nationaal archief

2.9.1 Inspectie Bescherming Bevolking tegen Luchtaanvallen

In het archief van de Inspectie Bescherming Bevolking tegen Luchtaanvallen, periode 1937-1946, zijn meldingen en processen-verbaal van gemeenten over geallieerde luchtactiviteiten opgenomen. Het betreft gegevens betreffende de luchtoorlog. De in dit archief aanwezige bronnen bevatten informatie over onder andere bombardementen, noodafworpen en vliegtuigbeschietingen. Het navolgende inventarisnummer is geraadpleegd:

Toegang 2.04.53.15. Archief van het Ministerie van Binnenlandse Zaken: Inspectie Bescherming Bevolking tegen Luchtaanvallen, 1937-1946. Nationaal Archief 's-Gravenhage.	Inventarisnummer
Meldingen en processen -verbaal ontvangen van gemeenten over geallieerde Luchtactiviteiten. Provincie Zuid-Holland	76

Het onderzoeksresultaat is in de hierop volgende tabel samengevat:

Datum	Gebeurtenis (bron: Nationaal Archief, toegang 2.04.53.15)	Relevant	Motivatie
17 augustus 1941	Omstreeks 03.45 uur heeft een vliegtuig een aantal brandbommen afgeworpen, welke in de buurtschap Sion zijn neergekomen. De brandbommen zijn onder meer op de percelen Haantje 24 en Haantje 30a terechtgekomen. (bron: inventarisnr. 76)	Nee	De locaties liggen buiten de begrenzing van de onderzoeksgebieden.

2.9.2 Korps Hulpverleningsdienst

De Hulpverleningsdienst is de voorganger van de Explosieven Opruimingsdienst Defensie. In het archief van de Hulpverleningsdienst zijn onder andere krantenknipsels betreffende geruimde ontplofbare oorlogsresten ondergebracht.

De navolgende inventarisnummers zijn geraadpleegd:

2.04.110. Archief van het Korps Hulpverleningsdienst, 1945-1974. Nationaal Archief 's-Gravenhage.	Inventarisnummer
Registers met krantenknipsels inzake explosieven. 1945-1959	20 t/m 22
Tijdschrift voor het personeel van de Hulpverleningsdienst. 1947	23
Register met krantenknipsels inzake ongevallen met oorlogstuig. 1965-1970	27
Verzameling krantenknipsels inzake de Hulpverleningsdienst. 1947-1970	28

Er zijn in de geraadpleegde inventarisnummers geen relevante vermeldingen met betrekking tot de onderzoeksgebieden aangetroffen.

2.10 Semi-Statisch Informatiebeheer

Het Semi-Statisch Informatiebeheer (SIB) in Rijswijk beheert de archieven van het Ministerie van Defensie voordat deze aan het Nationaal Archief worden overgedragen. In dit archief zijn bronnen met betrekking tot naoorlogse ruimingen van ontplofbare oorlogsresten door de Mijn- en Munitie Opruimingsdienst en de Mijn Opruimings Dienst ondergebracht. Het betreft documenten uit de eerste jaren na de Tweede Wereldoorlog: een periode waarin er nog grote aantallen ontplofbare oorlogsresten in Nederland aanwezig waren.

2.10.1 Archief Mijn- en Munitie Opruimings Dienst

De MMOD en de MOD waren na de Tweede Wereldoorlog in Nederland verantwoordelijk voor het opruimen van mijnen en achtergelaten ontplofbare oorlogsresten. In het voorjaar van 1945 werden twee bataljons mijnenruimers opgericht onder de naam Mijn Opruimings Dienst (MOD). In maart 1946 werd deze dienst gereorganiseerd en werd de naam veranderd in de Mijn- en Munitie Opruimings Dienst (MMOD). Het archief bestaat uit meldingen, kaarten, plattegronden en ruimrapporten betreffende locaties binnen Nederlandse gemeenten waar ontplofbare oorlogsresten aanwezig waren. Er zijn geen relevante vermeldingen met betrekking tot de onderzoeksgebieden aangetroffen.

2.11 Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie

Het Nederlands Instituut voor Oorlogs-, Holocaust- en Genocidestudies (NIOD) houdt zich bezig met de bestudering van de Eerste en Tweede Wereldoorlog, de Holocaust en hedendaagse genociden. In het archief te Amsterdam is onder andere een grote collectie met foto's uit de Tweede Wereldoorlog ondergebracht.

2.11.1 Collectie Departement van Justitie

Bij het NIOD is de onderstaande collectie geraadpleegd:

- Collectie Departement van Justitie (toegangsnummer 216k)

Het betreft de volgende inventarisnummers:

Collectie Departement van Justitie (toegangsnummer 216k), NIOD.	Inventarisnummer
Rapporten van de plaatselijke luchtbeschermingsdiensten, politiekorpsen en de Marechaussee inzake het geven van het sein luchtalarm, het neerstorten van vliegtuigen en vliegtuigonderdelen en de vondst van niet-ontplofte explosieven, 23 juni 1943 – 28 april 1944	180
Processen-verbaal van de plaatselijke luchtbeschermingsdiensten, politie en Marechaussee met betrekking tot vijandelijke vliegtuigen, bomaanvallen en ontploffingen in verschillende gemeenten	181-185
Meldingen van verschillende gemeenten betreffende ongevallen, beschietingen, bombardementen en het afwerpen van (lege) benzinetanks door vliegtuigen	186
Telexberichten inzake meldingen van neergestorte geallieerde bommenwerpers, 20 – 24 februari 1944	328
Stukken betreffende het melden van schade door bombardementen en beschietingen uit vliegtuigen, 24 februari 1944 – 31 maart 1945	329
Stukken betreffende het opstellen van processen-verbaal inzake bombardementen en beschietingen in verschillende gemeenten, 28 september 1944 – 31 maart 1945	331
Proces-verbaal van de luchtbeschermingsleider inzake schade door luchtaanvallen door de geallieerden en afweergeschut van de Duitsers, 3 februari 1944	477
Stukken betreffende het instellen van een onderzoek naar de gevolgen van luchtaanvallen, 8 oktober 1944 – 6 februari 1945	493
Stukken betreffende het instellen van een onderzoek inzake het bombardement op 14 oktober, 17 oktober 1944	624
Rapporten van de onderluitenant van de Marechaussee F. Meems inzake het vinden van benzinetanks, die uit een vliegtuig waren geworpen, alsmede de inslag van een granaat, 20 januari – 20 maart 1944	642

Er zijn in de geraadpleegde inventarisnummers geen relevante vermeldingen met betrekking tot de onderzoeksgebieden aangetroffen.

2.11.2 Collectie Generalkommissariat für das Sicherheitswesen

Bij het NIOD is de onderstaande collectie geraadpleegd:

- Collectie Generalkommissariat für das Sicherheitswesen – Höhere SS- und Polizeiführer Nord-West (toegangsnummer 077)

Het betreft de volgende inventarisnummers:

Collectie Generalkommissariat für das Sicherheitswesen – Höhere SS- und Polizeiführer Nord-West (toegangsnummer 077), NIOD.	Inventarisnummer
Dagberichten van de Befehlshaber der Ordnungspolizei Den Haag betreffende vijandelijke luchtaanvallen, 1940-1941	1328
Berichtgevingen betreffende neergekomen vliegtuigen, 1943	1759

Er zijn in de geraadpleegde inventarisnummers geen relevante vermeldingen met betrekking tot de onderzoeksgebieden aangetroffen.

2.11.3 Beeldbank Tweede Wereldoorlog

Foto's uit de Tweede Wereldoorlog, afkomstig van Nederlandse oorlogs- en verzetsmusea, herinneringscentra en het NIOD, zijn bijeengebracht in de databank Beeldbank WO2. Er is hier gezocht op plaatsnaam. Er zijn geen foto's van de onderzoeksgebieden aangetroffen.

2.12 The National Archives Londen

The National Archives in Kew (Londen) is het officiële nationale archief van het Verenigd Koninkrijk. Er liggen hier gevechtsverslagen van Britse eenheden die op Nederlands grondgebied strijd hebben geleverd. In The National Archives zijn, afgezien van deze War Diaries, ook o.a. de logboeken van geallieerde luchtmachteenheden ondergebracht.

Bronnen betreffende de volgende onderdelen van de RAF bevatten mogelijk relevante informatie voor dit vooronderzoek:

- Bomber Command AIR 14 day and night bomb raid sheets (1940-1945) en form E summaries (1940-1942);
- Coastal Command AIR 15 strike sheets;
- Fighter Command AIR 24 appendices;
- Allied Expeditionary Air Force (AEAF) / Second Tactical Air Force AIR 37 daily logs;
- Voor onderzoek naar ingezette squadrons: Operations Record Books AIR 27 Squadrondagboeken van relevante eenheden, indien raadpleging van de voorgaande toegangen daartoe aanleiding geeft.

In dit geval zijn, gezien de aard van de gevechtshandeling(en), alleen bronnen betreffende de Second Tactical Air Force relevant voor dit vooronderzoek.

2.12.1 Daily Logs

Vliegtuigen van de 2nd Tactical Air Force (2nd TAF) gaven tactische luchtsteun aan geallieerde gevechtseenheden. De geallieerde jachtbommenwerpers vielen o.a. vijandelijke stellingen, tanks, treinen en hoofdkwartieren aan.

De volgende Daily Logs van de 2nd Tactical Air Force zijn geraadpleegd:

Daily Logs 2nd Tactical Air Force. The National Archives Londen	Inventarisnummer
2nd Tactical Air Force: Daily Log: Sept.-Oct. 1944	Air 37/715
2nd Tactical Air Force: Daily Log: Nov.-Dec. 1944	Air 37/716
2nd Tactical Air Force: Daily Log: Jan.-Feb. 1945	Air 37/717
2nd Tactical Air Force: Daily Log: Mar.-May. 1945	Air 37/718

Er zijn in de geraadpleegde inventarisnummers geen relevante vermeldingen met betrekking tot de onderzoeksgebieden aangetroffen.

2.13 The National Archives and Records Administration

2.13.1 Kriegstagebücher

Bij het NARA zijn (microfilms van) Duitse bronnen uit de Tweede Wereldoorlog ondergebracht, waaronder informatie betreffende de Kriegsmarine die op o.a. Nederlands grondgebied heeft gevochten.

De volgende bronnen zijn bij het NARA geraadpleegd[7]:

NARA Washington	Inventarisnummer
Kriegstagebuch Admiral in den Niederlanden. 1-31 december 1944.	T1022-2726
Kriegstagebuch Marinebefehlshaber Niederlande. 1940-1941.	T1022-2784

Er zijn in de geraadpleegde inventarisnummers geen relevante vermeldingen met betrekking tot de onderzoeksgebieden aangetroffen.

2.14 Bundesarchiv-Militärarchiv Freiburg

In het Bundesarchiv-Militärarchiv zijn de gevechtsverslagen van Duitse eenheden die in mei 1940 en in 1944-1945 strijd op Nederlands grondgebied hebben geleverd ondergebracht. Dit betreft bronnen met betrekking tot zowel het Heer, de Luftwaffe als de Kriegsmarine.

De volgende bronnen van de Luftwaffenführungsstab Ic zijn bij het Bundesarchiv-Militärarchiv in Freiburg geraadpleegd:

Bundesarchiv-Militärarchiv Freiburg.	Inventarisnummer
Luftlageberichte Luftwaffenführungsstab 10 mei 1940 t/m 9 november 1941.	RL/2/II/205 t/m 269
Luftlageberichte Luftwaffenführungsstab 1 augustus 1940 t/m 10 november 1940.	RM7/344 t/m 353

Er zijn in de geraadpleegde inventarisnummers geen relevante vermeldingen met betrekking tot de onderzoeksgebieden aangetroffen.

[7] Het CS-VROO schrijft voor om in overleg met de opdrachtgever Kriegstagebücher van Record Group 242 te raadplegen. AVG heeft het raadplegen van Kriegstagebücher bij het NARA ondervangen door standaard de microfilms T1022-2726 en T1022-2784 te raadplegen.

2.15 Imperial War Museums

De Imperial War Museums beschikken over een grote collectie foto's en films van Nederland in de Tweede Wereldoorlog, waaronder opnames die tijdens bombardementen werden gemaakt. Er zijn geen relevante foto's of films aangetroffen met betrekking tot de onderzoeksgebieden.

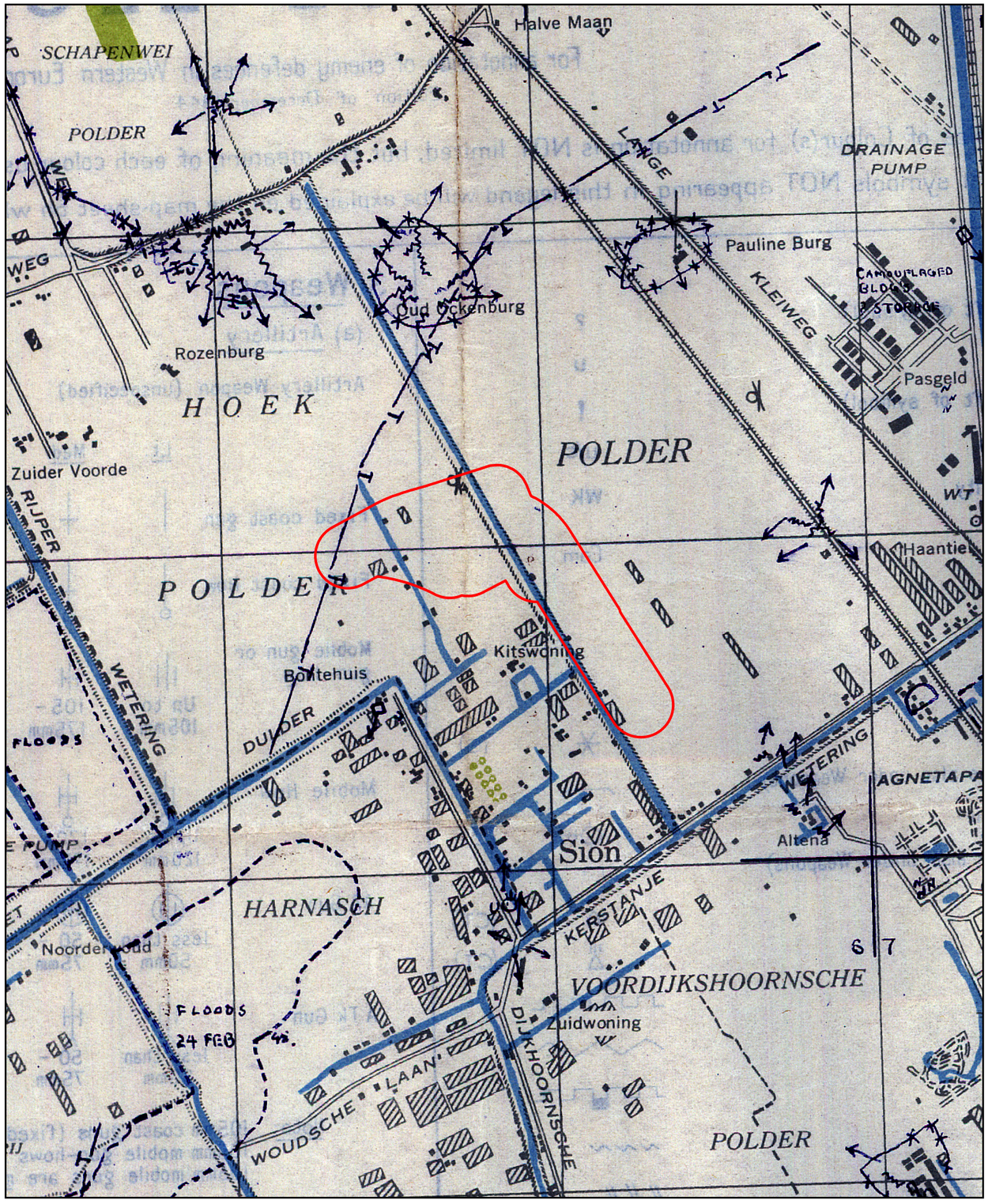
2.16 Library and Archives Canada

2.16.1 Collectie Defence Overprints en Overlays

Library and Archives Canada beschikt over een collectie zgn. Defence Overprints. Dit zijn geallieerde stafkaarten waarop, op basis van o.a. geanalyseerde luchtfoto's uit de Tweede Wereldoorlog, Duitse militaire objecten werden ingetekend. Tevens zijn er hier Overlays ondergebracht. Er zijn bij Library and Archives Canada relevante Defence Overprints en Overlays van de onderzoeksgebieden gevonden.

Op de volgende pagina zijn Defence Overprints en een Defence Overlay weergegeven die voor het onderzoeksgebied van toepassing zijn. Op de kaarten zijn onder meer wapenopstellingen en splitterboxen ingetekend.

ZUID - DEFENCE OVERPRINT - NOORD

LEGENDA

Onderzoeksgebied

Kaarten:
372 DFO 's-Gravenhage overlay 1
373 DFO Benthuizen
381 DFO Delft
382 DFO Zoetermeer

0 250 500 1.000 1.500 Meter

N